

Hnutí DUHA
místní skupina Olomouc

Výroční zpráva 2010

Hnutí DUHA Olomouc, červen 2011

Výroční zpráva Hnutí DUHA Olomouc za rok 2010

Vážení přátelé,

předkládáme vám Výroční zprávu Hnutí DUHA Olomouc za rok 2010. Chtěli bychom vám touto cestou poděkovat za vaši přízeň a podporu. Děkujeme i těm, kteří v roce 2010 využili našich služeb nebo se na nás obrátili se žádostí o radu. Budeme rádi, když nám svou přízeň zachováte i v roce následujícím a stanete se například našimi pravidelnými přispěvateli. I drobný finanční dar nám pomůže udržet a rozvíjet naše dosavadní úspěšné projekty v ochraně životního prostředí. Uvítáme také veškeré vaše připomínky a náměty. Pokud se o práci Hnutí DUHA Olomouc chcete dozvědět více, navštivte naše nové webové stránky – www.hnutiduha.cz/olomouc.

Hana Kovaříková,
koordinátorka Hnutí DUHA Olomouc

Co je Hnutí DUHA?

Hnutí DUHA Olomouc je jednou ze čtrnácti poboček celostátní ekologické organizace Hnutí DUHA. Místní skupina Olomouc má vlastní právní subjektivitu a samostatné financování. Naše působnost sahá kromě Olomouckého také do Moravskoslezského a Zlínského kraje, zejména do oblasti CHKO Beskydy. Sídlíme v Olomouci, sedm zaměstnanců a desítky dobrovolníků však pracují decentralizovaně ve všech třech krajích.

Posláním Hnutí DUHA je prosazovat čisté a zdravé prostředí pro každodenní život. Chceme získávat lidi k účasti na změnách společnosti, které omezí znečištění a zajistí ochranu přírody i respekt k ekologickým limitům. Dobré výsledky naší práce tkví v důrazu na věcnost, přesnost a poctivost.

Ekologická poradna – cenné rady pro každodenní život

Chcete co nejšetrněji vést svoji domácnost? Nevíte, kde je možné odevzdat v Olomouci hliník? Neznáte ve svém okolí žádného ekologického zemědělce? Na tyto a mnohé další otázky vám odpoví ekoporadna v Olomouci, kterou zde Hnutí DUHA provozuje již od roku 2004. Kvalitu našich služeb zaštiťuje členství v celorepublikové síti ekologických poraden STEP.

Ekoporadna v číslech (2010):

- **563 zodpovězených dotazů** veřejnosti
- **374 kg tenkostěnného hliníku** neskončilo na skládce, ale bylo odevzdáno v ekoporadně a následně zrecyklováno
- **8 besed** v mateřských centrech v Olomouci a okolí
- **7 vzdělávacích akcí** celkem navštívilo **435 lidí**
- **1040 knižních titulů** s ekologickou tematikou k zapůjčení v ekoporadenské „Duhové knihovně“
- **18 otevíracích hodin týdně** ekoporadny pro veřejnost

Od května 2009 se ekoporadna podílí jako partner na realizaci projektu „Informační centra environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (Přírodě Olomouckého kraje+)“. Projekt tak navazuje na úspěšnou realizaci projektu „Přírodě OK!“, který byl realizován v letech 2006–2008. Olomoucká ekoporadna také předávala zkušenosti dalším poradnám v kraji.

Na sklonku roku 2010 jsme pro Magistrát města Přerova zpracovali **analýzu provozu a návrh opatření, která pomohou šetřit životní prostředí i peněženku** – úsporné splachování, lepší třídění odpadů nebo preference nebalené pitné vody.

Kontaktní osoba: Hana Kovaříková, ekoporadna@hnutiduha.cz

Ekologické listy

V roce 2010 jsme vydali jedenáct čísel měsíčníku Ekologické listy. Každé číslo vyšlo vždy první týden v měsíci, s výjimkou letních prázdnin, kdy jsme vydali dvojčíslo. Ekologické listy se zaměřují na problematiku ochrany životního prostředí a ekologického spotřebitelství, příloha Olomoucký Biozpravodaj pak na propagaci biopotravin. Měsíčník vydáváme na recyklovaném papíře. Včetně přílohy mají Ekologické listy 12 stran formátu A4.

Ekologické listy v číslech (2010):

- **12 stránek** časopisu na recyklovaném papíře vyšlo během roku **11x**
- **1800 výtisků** každého čísla bylo distribuováno na **100 míst** v Olomouci a okolí
- **Olomoucký Biozpravodaj** vycházel každý měsíc v nákladu **2000 kusů**
- **5500 unikátních návštěvníků** www.ekologickelisty.cz

Hlavním smyslem Ekologických listů zůstalo rozšiřování povědomí veřejnosti o souvislostech každodenního života s dopady na životní prostředí (rubriky Zelená domácnost, Ekoporadna) a o aktuálních kauzách a dění v Olomouci a Olomouckém kraji (rubriky Aktuálně z Olomouce, Životní prostředí v kraji, Mozaika). Aktuální nabídku biopotravin, ekologické zemědělství ze všech úhlů pohledu a průzkumy v obchodech přináší čtenářům příloha Olomoucký Biozpravodaj.

Každý měsíc byly na www.ekologickelisty.cz aktualizovány články, rozšířili jsme také spolupráci o několik dalších environmentálně zaměřených serverů pomocí bannerové výměnné reklamy. Pravidelně jsme také komunikovali s našimi fanoušky na facebooku. Návštěvnost internetových stránek stále vzrůstá; v roce 2010 vzrostla návštěvnost webových stránek oproti roku 2009 třikrát.

Kontaktní osoba: Radka Spurná, ekologicke.listy@hnutiduha.cz

Ekologická výchova

Kladný vztah k přírodě a přírodním zdrojům je nejdůležitější formovat u našich dětí a mládeže. Na jejich názorech a postojích se odráží, nakolik bude společnost příštích generací ekologicky odpovědná. Hnutí DUHA proto vytvořilo řadu speciálních ekovýchovných programů pro žáky základních a středních škol. Programy jsou zaměřeny především na odpovědnou spotřebu (např. zemědělství, nakupování, obnovitelné zdroje energie) a na ochranu přírody (šetrné lesní hospodaření a velké šelmy).

Ekologická výchova v číslech (2010):

- celkem **10 druhů ekovýchovných programů** v nabídce
- **8 aktivních lektorů** výukových programů
- **35 odučených programů** na školách
- **864 žáků a studentů** se zúčastnilo našich programů

Kontaktní osoba: Josefa Volfová, ekovychova@hnutiduha.cz

Ochrana velkých šelem

Velké šelmy se od druhé poloviny 20. století vracejí do naší přírody, především do Beskyd, kde se nyní vyskytují všechny tři druhy – vlk, rys i medvěd. Jsou to důležití tzv. vrcholoví predátoři, kteří v přírodě udržují rovnováhu. Bohužel jejich návrat a poklidný život v českých horách výrazně ohrožují pytláci, negativní postoje veřejnosti a nová výstavba v místech jejich tradičních migračních tras. Hnutí DUHA proto intenzivně pracuje na změně tohoto nepříznivého stavu. V roce 2010 byl úspěšně zakončen projekt „Soused vlk“, díky němuž se podařilo u části veřejnosti odbourat předsudky a pověry spojované se šelmami a chránit je před pytláctvím a narušením jejich migračních koridorů. V této práci jsme pokračovali díky podobně zaměřenému projektu, podpořenému Státním fondem životního prostředí.

Ochrana velkých šelem v číslech (2010):

- **70 besed** na základních a středních školách a v obcích převážně v Beskydech
- **30 panelů nové putovní výstavy „Soužití s velkými šelmami“** navštívilo **9 českých a slovenských měst a obcí**
- **57 000 osvětových brožur** o migračních koridorech, určování stop (nejen) velkých šelem a dalších infomateriálů bylo vydáno a poskytnuto návštěvníkům Beskyd (například v turistických mapách). Vydáno bylo i DVD o vlčích v Lužici, šelmách v Beskydech nebo příručka pro chovatele ovcí a koz.
- přes **8 tiskových zpráv a přes 50 popularizačních článků** nebo reportáží o velkých šelmách bylo zveřejněno v českých médiích
- **31 284 jedinečných návštěv** zaznamenal webový portál www.selmy.cz
- **210 pochůzkami** účastníci protipytláckých „vlčích hlídek“ v beskydských lesích střežili vzácné šelmy. Dobrovolníci zároveň monitorovali, kde se šelmy a další chráněné druhy nejčastěji vyskytují, a objevili několik nelegálních návnad.

- **4 odborné semináře** o monitoringu velkých šelem pro nové dobrovolníky, pracovníky chráněných krajinných oblastí a státních lesů zorganizovalo Hnutí DUHA
- **Město Jablunkov** se stalo **první obcí v republice**, která po návrzích Hnutí DUHA a Ministerstva životního prostředí na svém území vymezila **funkční koridory určené pro migraci velkých savců**. Pod železniční tratí byl také dokončen železniční most, který umožňuje bezproblémové překonání této migrační bariéry.

Kontaktní osoba: Miroslav Kutal, info@selmy.cz

Ekologické zemědělství

Biopotraviny jsou stále oblíbenější a dostupnější – bioklub má však stále široký okruh příznivců. Během roku jsme z ekofarmy Dalibora Vacka v Opatovicích u Hranic odebrali téměř 600 litrů mléka, 13 kg másla a 40 kg tvarohu pro dvě desítky zájemců. Během roku se nabídka rozšířila o některé další produkty – kvašené čínské zelí kimchee od místního výrobce, ovčí sýry z farmy Brníčko, kozí mléko a sýry z ekofarmy Ve Dvoře a další. S některými z nich se můžete pravidelně setkávat na pravidelném pátečním Hanáckém farmářském trhu, který jsme pomáhali zakládat.

Bioklub v roce 2010 v číslech:

- **600 l** biomléka
- **13 kg** biomásla
- **40 kg** bio tvarohu

Kontaktní osoba: Renata Placková – renata.placková@hnutiduha.cz

Odpady

Díky podpoře ze Státního fondu ŽP jsme zahájili projekt „*Ekologické přístupy v odpadovém hospodářství v obcích*“ navazující na dřívější úspěšnou spolupráci s obcemi převážně v Olomouckém kraji. V pěti zapojených obcích (Mořice, Kokory, Hnojice, Ostopovice a Křtiny) a městě Šternberk připravujeme moderní způsoby nakládání s odpady šité na míru místním podmínkám. Jde zejména o pytlový sběr odpadů, kompostování a další postupy, které usnadní recyklaci, nezatíží rozpočet a jsou šetrné k životnímu prostředí.

Kontaktní osoba: Tomáš Přikryl, tomas.prikryl@hnutiduha.cz

Účast v rozhodovacích procesech

Ochrana stromů, zeleně a lesa

V Olomouci jsme se zkontrolovali více jak **200 stromů** v rámci správních řízení, kde bylo požadováno jejich kácení. Připomínkovali jsme také například kontroverzní záměr nových administrativních budov na Envelopě, které by nahradily zelenou plochu se vzrostlými stromy, a záměr vedení nové tramvajové tratě v biokoridoru Mlýnského potoka. Odmítli jsme také návrh na zničení jedné z pěti nejvýznamnějších lokalit ladoňky karpatské u Bystřičky u Valašského Meziříčí kvůli špatně zpracované dokumentaci k mimoúrovňovému křížení místní komunikace se železnicí a nesouhlasili jsme s kácením smrků v nejceněnějších lesních rezervacích ve Vsetínských vrších a Javorníkách.

Ochrana vod

K nejdůležitějším řízením v oblasti ochrany vod, kterých jsme se během roku zúčastnili, patří řešení těžby štěrkopískových nánosů z koryta Bečvy u Lipníka nad Bečvou, Přerova a Hranic. Jde o biotop řady druhů (nejen ohrožených) a zejména o nezbytnou součást štěrkonosné Bečvy – díky odtěžování se koryto zahlubuje a stává se pouhým kanálem na odvádění vody. Na jednáních došlo k dílčí dohodě s Povodím Moravy a budou probíhat další jednání, jak úpravu koryta provádět směrem k přírodě blízké řece současně se zajištěním dostatečné protipovodňové ochrany sídel. Vycházíme přitom ze studie „Živá Bečva“, na jejíž tvorbě jsme spolupracovali se sdružením Unie pro řeku Moravu. Účastnili jsme se rovněž několika dalších řízení, kde jsme prosazovali citlivější zásahy – příkladem může být Morava u Mohelnice nebo Blata u Duban.

Územní plán Olomouc

V červenci jsme se intenzivně věnovali připomínkování nového konceptu územního plánu města Olomouce. Dokument trpěl závažnými nedostatky a jeho schválení by umožnilo realizaci nových průmyslových zón a velkých developerských projektů na úkor zeleně a rekreační funkce městské krajiny. Během čtyř dnů mělo Hnutí DUHA pod společnými námitkami „Více zeleně pro Olomouc“ 380 podpisů, tedy takřka dvojnásobek zákonem stanoveného počtu (200) k tomu, aby organizace získala postavení zástupce veřejnosti a Magistrát města Olomouce se námitkami musel seriózně zabývat. Na nátlak veřejnosti město odstoupilo od některých kontroverzních záměrů jako severní spoj a podpořilo návrh Hnutí DUHA stanovit závazné procento zeleně v jednotlivých kartách lokalit. Nový územní plán však zůstává celkovém pojetí špatně koncipovaný. Další kolo připomínkování proběhne v tomto a příštím roce.

Další aktivity

Díky získanému grantu z Operačního programu životní prostředí jsme zadali studii možností komplexní **revitalizace povodí Vojtovického potoka** (Jesenicko). Povodí je ve velmi žalostném stavu, což bylo příčinou několika lokálních povodní které si v roce 2009 si vyžádaly i lidské životy. Studie připravovaná ZO ČSOP Castor bude základem pro obnovu povodí a stability odtoku vody z krajiny (a snížení rizik povodní i sucha).

Svou práci každoročně prezentujeme na **Ekojarmarku** v rámci Ekologických dnů Olomouc. V roce 2010 jsme zde prodávali biopotraviny a výrobky s certifikátem fairtrade. Navíc tu lidé měli možnost navštívit ekoporadnu přímo na ulici.

Proběhl **čtvrtý ročník celostátního Týdne opravdových plen v ČR**. Olomoucké maminky se v naší ekoporadně mohly seznámit s moderními látkovými plenami, které jsou šetrné k životnímu prostředí, zdraví dítěte i rodinnému rozpočtu.

Osvětou a prodejem výrobků a potravin **fairtrade** podporujeme výrobce a pěstitele v rozvojových zemích, kteří dostali za svou práci spravedlivě zaplacené. Po celý rok je možné vybrané zboží se značkou Fair-Trade zakoupit v naší ekoporadně.

Iniciovali jsme petici a on-line akce na sociálních sítích za účelem obnovy **nočních autobusových linek v Olomouci**, které podporují tisíce lidí. Zatím bylo dosaženo částečného úspěchu (obnovy jedné noční linky) a počínání města nadále pečlivě sledujeme.

Finanční zpráva k 31.12.2010

A. Náklady

I. Spotřebované nákupy celkem	535 000 Kč
Spotřeba materiálu	359 000 Kč
Prodané zboží	156 000 Kč
Spotřeba energie	20 000 Kč
II. Služby celkem	826 000 Kč
Opravy a udržování	7 000 Kč
Cestovné	102 000 Kč
Ostatní služby	717 000 Kč
III. Osobní náklady celkem	1 338 000 Kč
Mzdové náklady	1 095 000 Kč
Zákonné sociální pojištění	243 000 Kč
IV. Daně a poplatky celkem	7 000 Kč
V. Ostatní náklady	96 000 Kč
Náklady celkem	2 802 000 Kč

B. Výnosy

I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	785 000 Kč
Tržby z prodeje služeb	593 000 Kč
Tržby za prodané zboží	192 000 Kč
II. Ostatní výnosy celkem	5 000 Kč
III. Přijaté příspěvky	-95 000 Kč
Granty a dotace	-118 000 Kč
Individuální dary příznivců	23 000 Kč

C. Výsledek

Výsledek hospodaření celkem	-2 107 000 Kč
------------------------------------	----------------------

Kompletní účetní závěrka včetně Výkazu zisku a ztrát a Rozvahy (Balance) k 31. 12. 2010 je v plné verzi Výroční zprávy na www.hnutiduha.cz/olomouc

Poděkování

Práci Hnutí DUHA Olomouc v roce 2010 podpořili:

Státní fond životního prostředí

Nadace rozvoje občanské společnosti (grant z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu)

Člověk v tísni

Ministerstvo vnitra ČR

Program Evropské unie MLÁDEŽ

Nadace Veronica

Statutární město Olomouc

Josef Kvapil, a.s.

A příspěvky individuálních dárců

Za spolupráci děkujeme také následujícím organizacím (abecedně řazeným):

Agentuře ochrany přírody a krajiny, ČSOP Kosenka Valašské Klobouky, ČSOP Valašské Meziříčí, Ekocentru ČSOP Radhošť, ČSOP Slavičín, Informačnímu centru Pulčín, Katedře ekologie a životního prostředí PŘF UP v Olomouci, Klubu českých turistů Frýdek-Místek, Knihovněm v Třinci, Řepišti a Vratimově, Magistrátu města Olomouce, Magistrátu města Přerova, Městskému muzeu Valašské Klobouky, Městskému úřadu Frýdlant nad Ostravicí, Muzeu Kroměřížska, Muzeu regionu Valašsko ve Vsetíně, Občanskému sdružení Za krásnou Olomouc, o. s. Beskydčan, obcím Dolní Lomná, Dobrá, Horní Bečva, Karolinka, Košařiska, Krásná, Lačnov, Morávka, Ostravice, Řeka, Občanskému sdružení Tyra, Ornitologické stanici Muzea Komenského Ornis, Slovak Wildlife Society, Sluňákovu – Centru ekologických aktivit města Olomouce, Správě CHKO Beskydy, Bílé Karpaty a Broumovsko, hostinci Ondráš Janovice, Rodinnému centru Kaštánek ve Valašských Kloboukách, Rose – jihočeské společnosti pro ekologické informace a aktivity, Síti ekologických poraden STEP, Střední zemědělské škole Český Těšín, Unii pro řeku Moravu, Vlastivědnému muzeu Olomouc a všem členům, příznivcům a dobrovolníkům.

Za bioklub děkujeme za pravidelné dodávky biomléka a mléčných výrobků Ing. Daliboru Vackovi z Opatovic u Hranic a firmě Ambrosia Hlubočky za dodávky ovesných jogurtů Ovísek.

Hodiny pro veřejnost (ekoporadna):

Po, Út, Čt: 13–17

St, Pá: 10–13

Nebo po domluvě kdykoliv.

A › Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc

T › 585 228 584

F › 585 228 584

E › olomouc@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz/olomouc

www.ekologickelisty.cz

www.selmy.cz

Vydalo Hnutí DUHA Olomouc, červen 2011.